

A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA SZÍNHÁZMŰVÉSZETI TAGOZATÁNAK

ELISMERŐ OKLEVELE – 2025

CZEGLÉDI ATTILA SZÍNHÁZI ÜGYELŐ MÉLTATÁSA

Laudátor: Esztergályos Cecília

Tisztelt Akadémikusok, Kedves Megjelentek!

Köszönöm, hogy az akadémia által felkínált díjra Piros Ildikóval közös jelöltünket, Czeglédi Attilát méltónak találták.

Attila színházunk, az Újszínház ügyelője. Minden színházi ember számára ismert, hogy ez az előadás sikeres lebonyolítása szempontjából mennyire fontos, a darab teljes mélységét ismerő, teljes jelenlétet igénylő, komoly feladat. Precíz munkájára, udvarias modorára felfigyeltem – elkezdtünk beszélgetni, és egy rendkívül változatos, a színházhoz ezer szállal kötődő pályakép bontakozott ki előttem.

Attila 12 évesen került a Harlekin gyermekszínházhoz. Tehetségére hamar felfigyeltek, olyannyira, hogy a gimnázium befejezése után Kerényi Imre a Madách Színházhoz hívta, ahol hat évadot töltött el. A főiskola helyett azonban a világi kalandozást választotta. Mexikó, Anglia: ismerkedés a film világával utómunka és arculattervezés szintjén, ezt követően ismét Magyarország: szakmai feladatok tévésorozatokban, majd Málta: amerikai illetőségű stúdió középvezetője. Ezt követően az összes begyűjtött tapasztalat birtokában ismét a színházat választotta Magyarországon. Viczián Ottó hívására az Újszínház ügyelője lett, ahol példaképének, a Madách Színház főügyelőjének, Cs. Nagy Endrének példáját, munkamorálját honosította meg. Mesterének Bahner Pétert tekinti.

Hitvallása: „Kimondhatatlan tisztelettel tekintek a magyar nyelv szentjeire, íróinkra és költőinkre (az Újszínház csak magyar szerzők műveit játssza), és hálás hűséggel szolgálom a színművészeket, akik hangjukkal és jelenlétükkel újra és újra életre hívják a kimondott szót.”

Esztergályos Cecília

az MMA levelező tagja

A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA SZÍNHÁZMŰVÉSZETI TAGOZATÁNAK

ELISMERŐ OKLEVELE – 2025

DECSI ÁGNES OPERAÉNEKES MÉLTATÁSA

Laudátor: Császár Angela

DECSI ÁGNES 1953-ban született Érsekújvárbán.

Alapiskolai tanulmányait az Érsekújvári magyar tannyelvű iskolában végezte.

1966-ban felvételt nyert a Magyar Rádió Gyermekkórusába, ettől kezdve Budapesten tanult.

A Kölcsey Ferenc Gimnáziumban érettségizett 1971-ben, közben énekolni tanult Réti József operaénekesnél.

1974-ben operaházi ösztöndíjasként felvették a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolára.

Már főiskolai hallgatóként kapott kisebb szerepeket az Operaházban.

1980-ban Dr. Sipos Jenő növendékeként diplomázott a *Lammermoori Lucia* címszerepével. Operaénekes és énektanári diplomát kapott.

Az Operaház magánénekeseként elénekelte az operairodalom legszebb szoprán szerepeit:

Donizetti: *Lammermoori Lucia* – címszerep;

Don Pasquale – Norina;

Verdi: *Rigoletto* – Gilda;

Offenbach: Hoffmann meséi – Olympia;

Beethoven: *Fidelio* – Marzellina;

Erkel Ferenc: Hunyadi László – Gara Mária;

W.A. Mozart: *Don Giovanni* – Zerlina;

W.A. Mozart: *Szöktetés a szerájból* – Blonde;

W.A. Mozart: *Varázsfuvola* – Papagena.

1987-ben éves szerződéssel a bécsi Volksoper tagja volt.

Kirándult az operett műfajába is. Az Operettszínház müncheni vendégszereplésekor két hónapon keresztül a *Marica grófnő* címszerepét énekelte. A következő évben ugyanitt a *Mosoly országa* Lizájaként lépett színpadra. Eközben Ausztriában *Lehár: Frasquita*ját és a *Luxemburg grófja* női főszerepét énekelte.

1994-től a Nemzeti Színház (később Pesti Magyar Színház, jelenleg Magyar Színház) színiakadémiáján tanított.

2007-től a Színház és Filmművészeti Egyetem hangképző tanára. Ezzel párhuzamosan a Magyar Színházban is hangképző művésztanárként dolgozik – célja a jövő színművészeit, énekeseit megtanítani a szép, helyes éneklésre, a színpadi jelenlétre.

Éppen ezért – az elmúlt, nagyon sikeres évhez hasonlóan – idén novemberben is megrendezésre kerül az "OPERETT MESTERFOKON" címmel meghirdetett program, mely az operett műfajának hangtechnikai képzésen alapuló, mozgáskultúrával egybekötött oktatása tíz napon át. (Ennek a programnak a záró gálakoncertje az Óbudai Társaskör dísztermében lesz.)

Decsi Ágnes operaénekes legendás tanároktól tanult: Réti Józseftől, Dr. Sipos Jenőtől, kinek a tanítványaként diplomázott 1980-ban.

Szép és gazdag pályafutása 15 év után egy betegség miatt sajnálatosan megszakadt, de mint hangképző tanár, 1994-től a Nemzeti Színházban növendékek sokaságát bocsátotta szárnyra zenés és prózai műfajban egyaránt.

Ma is a Színház-és Filmművészeti Egyetem és a Magyar Színház énektanára, aki lelkiismeretes, magasfokú művészi képzéssel segíti, gazdagítja a növendékek személyiségét és tehetségét, emellett figyelemmel kíséri életük alakulását.

Díjat nem kapott művészi pályája során, viszont mint hangképző tanár megérdemli a Magyar Művészeti Akadémia figyelmét és eddigi eredményes munkájának elismerését az ÉLETÚT-díjjal.

Szívből jövő támogatással:

Császár Angela

az MMA rendes tagja

**A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA SZÍNHÁZMŰVÉSZETI TAGOZATÁNAK ELISMERŐ
OKLEVELE – 2025**

FUNTEK FRIGYES SZÍNМŰVÉSZ, RENDEZŐ, EGYETEMI TANÁR

Laudátor: Hirtling István

Funtek Frigyes (Szany, 1958. március 24.), mint azt életpályája mutatja, több mint negyven éve a színi pálya avatott szolgálója. Úgy nyert felvételt a főiskolára, hogy Várkonyi Zoltán azonnal visszaküldte az Ybl Miklós Építőipari Főiskola üzemmérnök szakára, hogy azt sikeresen befejezve térjen vissza a Vas utcába, ahol megkezdheti színi tanulmányait. Őt sem kerülte el a Néphadsereg meghívója, ahol a többi előfelvett színésszel megismerkedve már barátokként utaztak a fővárosba, hogy megtudja, melyik osztályba kerül az újonnan felvételt nyertek mellett.

Már a katonaság egy éve alatt és később a főiskolán is megmutatkozott szervezői és közösségépítő képessége, rendezői érzéke – mindezek, túl az egyéni érvényesülés ambícióján.

Élete és pályája sokszor hozta drámai döntéshelyzetbe, de mind a mai napig az elhivatott szakmai és pedagógiai munka motiválta.

Három évtizedes franciaországi élete közben is kitartóan részt vett a magyar színi életben, mint rendező. Számos – mintegy harminc – sikeres előadás jelzi munkásságát, miközben külföldi művészeti iskolákban tanított és fejlesztette pedagógiai tudását. Állandó jellemzői az útkeresés és a megújulás.

Visszatérve Magyarországra újra rendez, néha játszik is, emellett részt vállalt egy új színészgeneráció nevelésében, tanításában.

Szívből gratulálok, további sikereket és eredményes pedagógiai munkát kívánok! Egyben megköszönöm a Színházművészeti Tagozat elismerését egy több mint négy évtizedes elhivatott és kitartó művész munkásságáért.

Hirtling István

az MMA rendes tagja

**A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA SZÍNHÁZMŰVÉSZETI TAGOZATÁNAK ELISMERŐ
OKLEVELE – 2025**

FÜLÖP ANGÉLA RENDEZŐASSZISZTENS MÉLTATÁSA

Laudátor: Pregitzer Fruzsina

Amikor mi, színészek játszunk a színpadon, a tisztelt Nagyjérdeműnek lehet, hogy fogalma sincs arról, ki mindenki összehangolt munkája teremti meg azt a „csillagállást”, hogy a színdarab sikert arasson.

Az egyik ilyen szürke eminenciás szerepkör a rendezőasszisztensé.

Ez a funkció gyakorlatilag majdnem leírhatatlan. Ugyanis azonkívül, hogy a rendező mellett rögzíti az adott próba menetét, a színpadi járásokat, az előző próbákhoz képest megjelenő változásokat, a felmerülő rendezői ötleteket, kellék- és díszletjelzéseket, a megvalósuláshoz elengedhetetlen irányvonalakat – mindemellett még nem árt, ha az adott színdarabban is „elmerül”... Mert hányszor akad meg a rendező? És egy tapintatos, figyelmes, felkészült asszisztens – sok évtizednyi tapasztalattal, bizony, irodalmi, színháztörténeti ismeretekkel – akár néhány szóval is átlendítheti a folyamatot és a rendezőt a bökkenőn.... Nem mellesleg néha – már bocsánatot kérek, de – majdnem „ápolói” feladatokat is ellát, természetesen diszkrécióval, kellő érzékenységgel és kapcsolati hálóval.

Fülöp Angéla több mint negyven éve rendezőasszisztens a Móricz Zsigmond Színházban Nyíregyházán. Kiváló szakmai tekintély. A Művészeti Tanácsunk oszlopos tagja. Biztos tudattal mondom, hogy nélküle a színházunk egyáltalán nem az lenne, ami.

Több évtizedes ittléte alatt számtalan névvel, számtalan produkcióban dolgozott: Bodó Viktor, Koltai M. Gábor, Verebes István, Schlanger András, Salamon Suba László, Léner Péter, Tasnádi Csaba, Mohácsi János, Hargitai Iván, Telihay Péter, Ivo Krobot, Molnár László, Forgács Péter, Keresztes Attila, Szász János, Máté Gábor, Keszégh László, Lendvai Zoltán, Horváth János, Horváth Illés, Ladányi Andrea.

Rendezőasszisztensi feladatai nem csupán az adott rendező személye körül, az adott produkció bemutatójáig szólnak. Nem. Angéla az a szakmáját felelősen végző munkatársunk, aki az adott színdarab repertoáron való tartásáig ügyel a produkcióra: sajnos, az „ügyeletes rendező” funkció mára már megszűnt, ám többször kaptam Angélát azon, hogy bele-belenéz, észrevételezi az adott darab kondícióját, és nemegyszer szolgál fontos instrukciókkal: mintegy az eredeti, rendezői szándékra figyelmeztetve bennünket.

Nem egyszerű küzdelem a próbák feltételeit megszervezni egy adott színházi intézetben, ahol több projekt fut párhuzamosan, több helyszínen. Tanúja voltam többször, hogy a munkák összehangolását milyen konfliktusok és határozottságok árán lehetett megvalósítani. Fülöp Angéla mindig bevállalta és vállalja az ütközéseket: mert a munkának mennie kell, the show must go on!

Ugyanakkor mindenkor ott van, ha gondok, néha tragédiák jelennek meg közösségünkben, és érzékeny női módon tud segítséget nyújtani, ha kell.

Hálás vagyok azért, hogy Színházművészeti Tagozatunk éppen Fülöp Angéla személyével kezdi el megköszönni, értékelni azoknak a vidéki, nem budapesti színházakban végzett szaktekintélyeknek a munkáját, akik nincsenek a reflektorfényben, ám nélkülük korántsem valósulnának meg sikereink!

Pregitzer Fruzsina

az MMA rendes tagja

**A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA SZÍNHÁZMŰVÉSZETI TAGOZATÁNAK ELISMERŐ
OKLEVELE – 2025**

KOVÁCS FRIGYES SZÍNLMŰVÉSZ, RENDEZŐ MÉLTATÁSA

Laudátor: Káel Csaba

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, tisztelt Magyar Művészeti Akadémia, kedves ünneplő közösség!

Őszintén sajnálom, hogy személyesen nem lehetek Önökkel ma, amikor egy olyan művészt köszöntünk, akinek egész pályája a hűségről szól: hűség a szülőföldre, a színházhoz és a közösséghez. Kovács Frigyes neve mára összeforrt a délvidéki magyar színjátszás újkori történetével.

A topolyai gimnáziumból indult, majd 1974-ben az Újvidéki Művészeti Akadémia Drámai Tanszakának hallgatója lett. Már diákként vezető alkat volt: Topolyán diákszínjátszó csoportot alapított, mert hitt abban, hogy a színház közösséget formál. Ezt az elvet vitte tovább egész életén át.

1978-ban, Hernyák Györggyel együtt, megalapította a Tanyaszínházat – azt a vándortársulatot, amely nyaranta ma is járja a vajdasági falvakat és tanyákat, eljuttatva a színház csodáját oda is, ahová kőszínház soha nem ér el. A Tanyaszínház ma már legendává vált – és e legenda alapítója Kovács Frigyes.

A színművészeti akadémia elvégzése után a szabadkai Népszínház magyar társulatához szerződött, de amikor 1985-ben a társulatot felszámolták, ő nem hajolt meg. Tiltakozásul távozott, mert számára a színház nem pusztán munka, hanem hivatás és morális kötelesség. Az Újvidéki Rádió drámai szerkesztőségében folytatta, majd újra visszatért a színpadra az Újvidéki Színházban.

1993-ban azonban újra Szabadkára költözött, mert – ahogy ő mondta – „ott lehet színházat csinálni, ahol néző van.” És ahol nem volt néző, ott ő teremtett. 1994-ben megalapította a Kosztolányi Dezső Színházat, amellyel új életet lehel a magyar színjátszásba. Később a Népszínház magyar társulatának igazgatójaként – mindössze három színészből kiindulva – újra felépítette a társulatot, fiatal művészeket hívott, és visszahódította a közönséget. Az általa vezetett korszakot a kritika a társulat aranykoraként tartja számon.

1998–2006 között a szabadkai Népszínház Magyar Társulatának igazgatója és művészeti vezetője volt, 2006–2012 között a szabadkai Népszínház társulatának tagja. 2004–2020 között tanított az újvidéki Művészeti Akadémián, és a 2010-es évektől főállásban tanít beszédet az Újvidéki Művészeti Akadémián; tagja a Békéscsabai Jókai Színháznak, valamint a Soproni Petőfi Színháznak. A *Kabaré* Clifford Bradshaw-jától, az *Egerek és emberek* Candy-jén, a *Lear király* címszerepén és Bulgakov *Moliére*-jén át, a *Sirály* Szorináiig számos emlékezetes alakítását és rendezését is élvezhették a szerencsések színházban, nagyvásznon és a tévéképernyőkön egyaránt.

Kovács Frigyes nemcsak alkotó, hanem közösségépítő is. Ő alapította meg a Pataki Gyűrű-díjat, a vajdasági magyar színészek legrangosabb szakmai elismerését, és ő jelölte ki a *délvidéki színjátszás napját*, október 29-ét – a hivatásos magyar színház újraindulásának emléknapját.

Életútja tanúság: a színház nem csupán a deszkákon történik, hanem ott is, ahol ember és ember között megszületik a megértés, a szó, a közösség. Ő az, aki soha nem adta fel a hitet abban, hogy a magyar szó, a magyar színház és a magyar lélek élni akar és élni tud – akár tanyán, akár nagyvárosban.

A társulatépítői munkásságáért a Szabadka község Bodrogvári díját, két Pataki Gyűrű-díjat, a Jászai Mari-díjat, az Oktatási és Kulturális Minisztérium életműdíját és a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét követően, most a Magyar Művészeti Akadémia Színházművészeti Tagozatának elismerő oklevele nemcsak egy kiemelkedő művészi pályát, hanem egy életre szóló hűséget méltat.

Kedves Frigyes, köszönjük, hogy munkád és példád által nemcsak színházat, hanem hitet is építettél. Külön köszönet csodálatos fiadért, Kovács Tamás színművészért, akivel alkalmam nyílt együtt dolgozni a *Magyar menyegző* című filmemben.

Jó egészséget és sok sikert kívánok a továbbiakhoz!

Káel Csaba

az MMA rendes tagja

**A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA SZÍNHÁZMŰVÉSZETI TAGOZATÁNAK ELISMERŐ
OKLEVELE - 2025**

PÁNCZÉL ÉVA OPERAÉNEKES MÉLTATÁSA

Laudátor: Tokody Ilona

Pályája kezdetén hallottam őt Rosina szerepében a *Szevillai borbély*ban. Brilláns koloratúr mezzo volt. Jó humorral, szikrázó színpadi jelenléttel.

Majd az évek múlásával igazi, vérbeli, vérbő mezzo lett. Végigénekelte a mezzo repertoár legnehezebb szólamait, mindegyiket nagy sikerrel.

Csak párat említek: Eboli hercegnő a *Don Carlos*ban, Amneris az *Aidá*ban, Preziosilla *A végzet hatalmában* vagy a Verdi-*Requiem*ben a mezzo szólamot. A legnagyobb szerepe talán a *Carmen* volt, méltán volt nagy utódja Komlóssy Erzsébetnek. Ebben teljesedett ki talán legjobban elragadó, gyönyörű hangja és művészete, de mindegyik szerepében elérte a világszínvonalat.

Ha Olaszországban születik, akkor úgy hívják, hogy Giulietta Simionato vagy Fiorenza Cossotto.

Több operában volt partnerem (*Aida*, *Don Carlos*, *A végzet hatalma*) – felejthetetlen volt az az intenzitás, a gyönyörű, érzéki hangja, a szerepének teljes átélése, a technikai és zenei biztonság, a magas hangok fölötti uralma, a királynői megjelenés!

Mint emberről is szuperlatívuszokban tudok beszélni. Szerény (talán túl szerény!), kedves, közvetlen, felkészült, csupa szív kolléga. Számomra érthetetlen „kényszernyugdíjazása” hangja, művészete teljében.

Sokat segít neki, hogy megkaphatja ezt a gyönyörű, méltó díjat – nemcsak anyagilag, hanem a kollégái elismerését is, aminél nincs nagyobb díj.

Szeretettel, szívből ajánlottam őt.

Köszönöm, drága kollégáim, hogy támogatjátok őt!

Tokody Ilona

az MMA rendes tagja